

Samhällsekonomiska utvärderingar och analyser

Slutrapport Team Linus

Samordningsförbundet i Motala Vadstena

18/4 - 2008

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Uppdraget	4
Vad är NyttoSAM?	4
Avgränsningar och antaganden	5
Analys - inledning	6
Kvantitativ analys.....	6
Ekonomisk analys	7
Intäkter	7
Samhället som helhet	7
Kommunen	7
Landstinget	8
Arbetsförmedlingen.....	8
Försäkringskassan	8
Övrig stat	9
Staten totalt.....	9
Individerna/hushållen	9
Försäkringsgivarna	9
Kostnader	9
Lönsamhet	10
Samhället som helhet	10
Kommunen och landstinget.....	10
Staten	10
Linus - ett projekt inom Samordningsförbundet i Motala/Vadstena.....	12
Tabellbilaga.....	14

Sammanfattning

Totalt för samhället har Team Linus inneburit en årlig positiv ekonomisk effekt på nästan 2,3 milj. kronor för de 65 individer som ingått i denna utvärdering. Med en åtgärdskostnad på 3,7 milj. kronor innebär det en payoff-tid på ett år och åtta månader.

Denna slutrapport avseende Team Linus visar att av de 65 deltagarna som har ingått i den samhällsekonomiska utvärderingen har på kort sikt cirka hälften brutit sitt utanförskap och kommit in i någon form av produktivt arbete, utan och med lönebidrag på del- eller heltid.

Av dessa har fem individer kommit i arbete utan lönebidrag och lämnar därmed störst bidrag till samhällets ekonomi. Flera av dem som inte (ännu) kommit i arbete uppvisar också samhällsekonomisk lönsamhet då de minskat sitt behov av olika vård- och handläggningsresurser. För denna grupp är dock bidraget betydligt lägre jämfört med dem som kommit i arbete.

Resultatet av den ekonomiska utvärderingen för hela gruppen innebär att samhället på lång sikt har en intäkt på ca 34,7 milj. kr. Intäkten baseras dels på deltagarnas status efter genomfört projekt, dels att produktiviteten bibehålls under halva tiden fram till förväntad pensionsålder. På kort sikt är intäkten för samhället ca 2,3 milj. kr.

Samhällets nytta utgörs framför allt av deltagarnas ökade produktion men även av minskad resursförbrukning främst i form av sjukvård och omsorg. Med *kort sikt* avses en 12 månaders period där vi jämför status i ett efterläge med motsvarande status i ett föreläge, dvs. hur situationen var för individerna innan de kom in i projektet. Intäkten är således skillnaden mellan värdet i efterläget med värdet i föreläget.

På aktörsnivå är det kommunen¹, landstinget, försäkringskassan, övrig stat, individerna själva och försäkringsgivarna som har intäkter både på kort och på lång sikt medan staten totalt och arbetsförmedlingen uppvisar ett underskott. Upphovet till detta underskott är främst de lönebidrag som betalats ut - vilket i sin tur är en mycket väsentlig framgångsfaktor för det stora positiva utfallet för samhället som helhet.

Kommunens intäkter är starkt kopplade till minskat behov av ekonomisk försörjning i kombination med ökade skatteintäkter från de individer som kommit i arbete.

Projektets kostnad för de 65 personer som ingår i utvärderingen har varit cirka 3,7 milj. kr inklusive och cirka 3 milj. kr exklusive indirekta skatter². Utslaget per deltagare motsvarar det en kostnad, exklusive indirekta skatter, på cirka 46 000 kr.

Den långsiktiga lönsamheten för samhället är ca 31 milj. kr vilket motsvarar ett genomsnitt per deltagare på cirka 476 000 kr. På kort sikt är lönsamheten dock negativ, - 1,4 milj. kr. Anledningen till detta är att projektkostnaden överstiger den kortsiktiga intäkten för samhället. Återbetalningstiden för samhället, den s.k. payoff-tiden, är 20 månader. Detta får ses en relativt kort tid för denna typ av projekt för aktuell målgrupp, som oftast behöver omfattande insatser för att komma i arbete.

På aktörsnivå har kommunen den kortaste återbetalningstiden på 9 månader medan försäkringskassan har sina kostnader återbetalda på 37 månader. Statens payoff-tid går ej att beräkna pga. att de kortsiktiga intäkterna är negativa.

¹ I detta fall är kommunsektorn representerat av Motala och Vadstena

² Det samhällsekonomiska värdet/påverkan på BNP beräknas inklusive indirekta skatter.

Framhållas bör även att deltagarna själva är vinnare både på kort och på lång sikt genom ökade disponibla inkomster. Kortsiktigt har de i genomsnitt ökat sitt konsumtionsutrymme med ca 20 700 kr per deltagare.

Utvärderingen visar att det finns stora samhällsekonomiska vinster av att personer kan bryta sitt utanförskap och övergå till en aktiv situation som innebär en högre grad av självtillit men även ökat attraktionsvärde på arbetsmarknaden. Konkret innebär det att personer går till någon form av anställning från att ha varit bidragsberoende i före-läget . På detta sätt bidrar individerna till samhällets produktion samtidigt som många minskar sin konsumtion av tjänster från samhällets olika aktörer.

Påpekas bör att denna utvärdering endast visar på ekonomiska effekter av verksamheten i Team Linus. Frågor kring livskvalitet och andra "mjuka" värden berörs inte här även om dessa värden är väl så viktiga som de ekonomiska.

Analysen utgår från deltagarnas status 12 månader före respektive 12 månader efter att de har lämnat projektet. Det vore naturligtvis mycket intressant att följa deltagarna över en längre tidsperiod och studera varaktigheten av de effekter som projektet gett upphov till. En fortsatt uppföljning och samhällsekonomisk utvärdering av individernas status skulle vara intressant att genomföra efter tre år eller fem år.

Uppdraget

payoff.nu har fått i uppdrag av Motala/Vadstena samordningsförbund att med hjälp av datastödet NyttoSam utvärdera de samhällsekonomiska effekterna för 65 individer som deltagit i Team Linus.

Uppdraget har bestått i att samla in information angående deltagarnas försörjningssituation och dess nyttjande av samhällets resurser. Utvärderingen syftar till att studera hur personernas situation efter att ha lämnat projektet förändrats relativt situationen före dess medverkan i projektet. Det insamlade underlaget kring varje deltagare har matats in och bearbetats i dataprogrammet NyttoSam. Med hjälp av utfallet från dataprogrammet gör sedan payoff.nu en analys som har sammanställts i denna rapport. Återföringen till uppdragsgivaren sker slutligen i form av ett överlämnande av rapporten i kombination med en muntlig presentation.

Vad är NyttoSam?

Datastödet NyttoSam har sitt ursprung i ett annat samhällsekonomiskt verktyg, SamPop. Under år 2007 tog payoff.nu över rättigheterna till SamPop från Arbetslivsresurs. Därefter har programmet vidareutvecklats och uppdaterats och fått namnet NyttoSam.

Med stöd av NyttoSam erbjuder payoff.nu utvärderingar och analyser av projekt och verksamheter som syftar till att minska utanförskapet i samhället. Konkret innebär vår metod att vi på individnivå följer upp insatserna som syftar till ökad självförsörjning och ett brytande av utanförskapet. Metoden inbegriper utbildning riktad mot uppdragsgivaren, support under uppgiftsinsamlingen, ev. delrapporter samt en slutrapport som redovisas direkt hos kund.

Kortfattat fungerar programmet på följande sätt: genom att kartlägga en individs livs- och försörjningssituation FÖRE en åtgärdsperiod och sedan jämföra detta med motsvarande situation EFTER åtgärden beräknar NyttoSam de ekonomiska effekter som uppstått. Effekterna beräknas för såväl samhället som helhet som för olika aktörer. De aktörer som redovisas separat i programmets standardversion är kommun, landsting, försäkringskassa, arbetsförmedlingen, övrig stat³, staten totalt, försäkringsgivarna och individen själv.

Nyttosam ska ses som ett verktyg som visar storleksordningen på utfallet av de vidtagna åtgärderna för samhället och respektive aktör. Utfallets precision är till stor beroende av kvaliteten på inmatade uppgifter – ju bättre underlag desto säkrare att utfallet är pålitligt.

Programmets struktur bygger på de lagar, regler och system som gäller i dagens samhälle samt ett antal antaganden och avgränsningar. Skattelagstiftningen, socialförsäkringssystemet, standardkostnader för olika offentliga tjänster, högkostnadsskydd samt regler för olika arbetsmarknadsåtgärder är några av de delar som ingår i programmet.

Trots programmets solida och matematiskt korrekta karaktär vill vi inom payoff.nu betona att alla de ekonomiska konsekvenser som är kopplade till en individs rehabilitering är svåra att identifiera, mäta och beräkna. Särskilt komplicerat är att beräkna det ekonomiska värdet av ”mjuka” s.k. ”icke-ekonomiska” effekter som förhöjd livskvalitet, bättre hälsa, minskat lidande m.m. Vi har därför valt att inte ta med sådana effekter i våra kalkyler. Den marginella osäkerhet som finns i programmets utfall gör att vi avrundar de beräknade värdena till jämna tusentals kronor.

³ Skatter, arbetsgivaravgifter mm.

Avgränsningar och antaganden

För att klara av att bygga upp matematiska modeller och formler som ligger till grund för NytoSams beräkningar har ett antal avgränsningar, baserade på etablerad nationalekonomisk teoribildning, gjorts. Utan dessa avgränsningar blir sambanden allt för komplexa att beräkna och tolka. Följande avgränsningar har gjorts:

- Inga undanträngningseffekter förekommer. Skapade jobb är ytterligare jobb på arbetsmarknaden
- Alla resursbesparingar kan omfördelas och användas där behov föreligger även i det korta perspektivet
- Ev. inkomstökningar för individen leder till ökad konsumtion, inget sparande förekommer
- Enbart ekonomiska effekter ingår i analysen. Eventuella ”icke-ekonomiska” effekter på livskvalitet och välbefinnande ingår inte
- De ekonomiska effekter som ingår gäller bara den specifika individen. Eventuella indirekta effekter som uppkommer för familj och omgivning ingår inte
- Programmet förutsätter att allt som produceras av de personer som arbetar/kommer i arbete är efterfrågat på marknaden.
- Den intäkt som staten har i form av moms och indirekta skatter bygger på den produktion som individen åstadkommer och inte den konsumtion som han/hon kan orsaka
- Programmet förutsätter att utbetalade lönebidrag alltid är anpassade till individens produktivitet, innebärande att arbetsgivaren inte kan göra någon vinst på den del av produktionen som denne kompenseras för med lönebidrag
- Lönebidraget står i omvänd relation till individens produktivitet

Analys - inledning

Syftet med Team Linus är att erbjuda personer med behov av samordnad rehabilitering en individuell handlingsplan med samhällets samlade kompetenser, insatser och lösningar. Mål och förväntat resultat är ökade möjligheter till egenförsörjning och/eller ökad livskvalitet.

Denna slutrapport från Team Linus innehåller dels en kvantitativ analys, dels en samhällsekonomisk utvärdering och analys med stöd av Nyttosam. Utvärderingen och analysen är baserad på sextiofem individer som slutfört projektet. Hur urvalet av deltagare skett redovisas längre fram i rapporten.

Rapporten är upplagd så att den inledningsvis redovisar ett kvantitativt utfall avseende hur utanförskapet förändrats för deltagarna när vi jämför efterläget med föreläget.

Därefter redogörs för det ekonomiska utfallet från utvärderingen. Inledningsvis redovisas de intäkter som skapats utifrån deltagarnas medverkan i projektet. I nästa steg redovisas de kostnader projektet haft för deltagarna varefter lönsamheten i form av såväl payofftid, som en kort- och långsiktig kostnads-/intäktskalkyl redovisas.

Resultaten redovisas dels för samhället som helhet men även för övriga aktörer/sektorer som ingår i samhället; kommun, landsting, staten samt individerna/hushållen och försäkringsgivarna. För staten sker en särredovisning för arbetsförmedlingen, försäkringskassan och övrigt inom den statliga sektorn, "övrig stat".

För kommun och landsting redovisas även intäkterna på kort och lång sikt uppdelat i finansiella (bistånd och skatter) och reala (handläggning, utredning mm.) effekter.

Kvantitativ analys

Tabell 1. *Sammanställningen visar antalet som brutit sitt utanförskap (andelen i procent anges i parentes)*

	Före	Efter	Differens
Arbete utan lönebidrag, deltid	0	5 st.	5 st. (8 %)
Arbete med lönebidrag, heltid	0	4 st.	4 st. (6 %)
Arbete med lönebidrag, deltid	0	23 st.	23 st. (35 %)
Utan arbete	65 st. (100 %)	33 st. (51 %)	- 32 st. (49 %)

I tabell 1 framgår hur många av deltagarna i Team Linus som kommit i arbete efter att ha avslutat projektet. Andelen som befinner sig i någon form av arbete har ökat från noll till 49 procent i hela gruppen. Av dessa har fem stycken kommit in i arbete utan lönebidrag på hel- eller deltid. Det innebär att andelen som fortfarande står utanför arbetsmarknaden utgör 51 procent av den ursprungliga gruppen. Av den ekonomiska analysen nedan framgår dock att många i denna grupp ändå är samhällsekonomiskt lönsamma på lång sikt genom att de minskat sitt behov av olika vård- och handläggningsresurser.

Ekonomisk analys

Den ekonomiska analysen är uppdelad i tre delar; intäkter på kort och lång sikt, projektkostnader samt lönsamhet på kort och lång sikt inklusive payoff-kalkyler. Alla relevanta data finns sammanställda i tabellform i slutet på rapporten.

Intäkter

I tabell 2 redovisar vi en sammanställning över de intäkter projektet genererat på kort sikt för samhället som helhet samt för alla berörda sektorer i samhället; dvs. kommun, landsting, staten, individen/hushållet samt försäkringsgivarna. Dessutom särredovisas intäkterna för arbetsförmedlingen, försäkringskassan och övrig stat⁴, dvs. de delsektorer som tillsammans utgör staten totalt.

De prognostiserade intäkterna på lång sikt redovisas för samhället som helhet samt för vissa sektorer i samhället; kommun, landsting och staten. Även för arbetsförmedlingen och försäkringskassan särredovisas långsiktiga intäkter. Anledningen till att intäkterna på lång sikt inte redovisas för övrig stat, individ/hushåll och försäkringsgivarna är att dessa uppgifter inte är så relevanta i sammanhanget.

Förutom dessa uppgifter redovisas även spannen i utfallen, dvs. skillnaderna i maximi- och minimivärden på intäkterna för de olika sektorerna, såväl på kort som på lång sikt. Likaså redovisar vi medelvärden på de kortsiktiga intäkterna.

Samhället som helhet

Som framgår av tabell 2 beräknas den samhällsekonomiska intäkten, baserad på de sextiofem deltagarnas produktion och minskade resursförbrukning, på kort sikt utgöra cirka 2,3 milj. kr. Med *kort sikt* avses en 12 månaders period då vi jämför utfallet i ett efterläge med motsvarande i ett föreläge, dvs. hur situationen var för individerna innan de kom in i projektet. Intäkten är således skillnaden mellan värdet i efterläget med värdet i föreläget.

Den långsiktiga intäkten, baserad på antagandet om att den aktuella statusen i efterläget bevaras under halva tiden fram till förväntad pensionsålder⁵, utgör nästan 34,7 milj. kr.

Variationen i intäkt på individnivå är ganska stor. Kortsiktigt är spridningen (skillnaden mellan bästa och sämsta utfall) cirka 300 000 kr medan den är cirka 4,4 milj. kr på lång sikt. Största intäkten bidrar de med som kommit in i heltidsarbete utan lönebidrag i kombination med minskat behov av offentliga tjänster som t.ex. sjukvård.

Kommunen

På kort sikt är utfallet för den primärkommunala sektorn, i detta fall representerat av Motala och Vadstena kommuner, en intäkt på ca 985 000 kr. Delar vi upp den totala effekten för kommunen på de tre olika intäktskällor som vårt program beräknar - bistånd, skatt och real resursförbrukning - kan vi konstatera att skatteintäkterna har ökat med drygt 400 000. Den reala resursförbrukningen (huvudsakligen handläggningstid för socialtjänsten) har minskat

⁴ Med "övrig stat" avses de olika skatteeffekter som påverkar staten.

⁵ Med förväntad pensionsålder avses den ålder där vi i genomsnitt går i ålderspension. F.n. är det cirka 62 år.

med cirka 300 000 kr samtidigt som det ekonomiska biståndet har reducerats med 282 000 kr i efterläget jämfört med föreläget.

Sammantaget leder alltså detta till en intäkt på cirka 985 000 kr⁶. Kommunen ökar sina intäkter allra mest för de personer som gått från ett helt beroende av försörjningsstöd till heltidsarbete (med eller utan lönebidrag). Kommunens genomsnittliga intäkt per deltagare i Team Linus är cirka 15 000 kr på kort sikt.

Den långsiktiga intäkten för kommunen är också, utifrån våra antaganden om produktivitetens status fram till deltagarnas förväntade pensionsålder, positiv och utgör drygt 13 milj.kr.

Ser man på utfallet för de enskilda deltagarna varierar intäkten mycket. Skillnaden mellan bästa och sämsta utfall är cirka 190 000 kr på kort sikt medan det på lång sikt är cirka 2,5 milj. kr.

Landstinget

Även för den landstingskommunala sektorn är intäkten positiv, på kort sikt 102 000 kr. Orsaken till det positiva utfallet beror på ökade skatteintäkter pga. att många deltagare brutit utanförskapet och kommit i arbete. Däremot har behovet av vårdresurser inte minskat vilket kan kopplas till att flera av deltagarna fortsatt att besöka sjukvården även efter projektets avslutande.

Medelvärdet i intäkt på kort sikt ligger på cirka 1 600 kr per deltagare i projektet. Variationen i intäkt mellan bästa och sämsta utfall är ganska stort och utgör 195 000 kr.

På lång sikt är intäkten för landstinget cirka 2,8 milj. kr. Variationen mellan bästa och sämsta utfall är drygt 3 milj. kr.

Arbetsförmedlingen

Lönebidragen har använts som ett medel för att bryta utanförskapet i projektet vilket har fått till följd att kostnaden på kort sikt för arbetsförmedlingen är cirka 1,6 milj. kr.

Utifrån våra antaganden om den långsiktiga effekten blir kostnaden för arbetsförmedlingen cirka 18,7 milj. kr. Spridningen mellan deltagarna är mycket stor och utgör mer än 6 milj. kr. En förklaring till denna stora spridning är att medan vissa personer blivit helt oberoende av stöd från arbetsförmedlingen har andra gått från sjukskrivning till heltidsarbete med ett högt lönebidrag.

Vår erfarenhet är dock att på sikt minskar behovet av lönebidrag. En dylik utveckling för Team Linus skulle innebära ett betydligt mindre underskott för arbetsförmedlingen på lång sikt.

Försäkringskassan

Försäkringskassans intäkt på kort sikt är 242 000 kr med ett spann på cirka 330 000 kr. Långsiktigt är intäkten nästan 11 milj. kr med en spridning på cirka 4,7 milj.kr. Orsaken till det positiva utfallet är givetvis kopplat till att många deltagare brutit sin sjukskrivning och kommit i arbete.

---

⁶ 282 000 + 404 000 + 299 000 = 985 000 kr

Övrig stat

Den totala intäkten för övrig stat på drygt 1 milj. kr på kort sikt härleds till de intäkter staten erhåller för de personer som bryter sitt utanförskap och kommer i arbete. Främsta intäktskällor är sociala avgifter och indirekta skatter. Spridningen mellan bästa och sämsta utfall är 114 000 kr.

Staten totalt

I ”staten totalt” ingår de samlade effekterna för arbetsförmedlingen, försäkringskassan samt övrigt som påverkar de statliga finanserna. Statens underskott på kort sikt utgör totalt 275 000 kr. Största delen av detta underskott är kopplat till de individer som kommit in i lönebidragsarbete. Som redan påpekats ovan kan dock detta inte tolkas som något negativt då just lönebidraget med stor sannolikhet är en viktig framgångsfaktor i projektet.

Påpekats bör även att de individer som kommer i arbete genererar intäkter till staten i form av sociala avgifter och indirekta skatter i kombination med minskad eller helt utebliven sjukpenning. Den viktigaste effekten för de som kommer i arbete är dock att de ökar de samhälleliga intäkterna.

Spannet mellan bästa och sämsta utfall för staten är cirka 330 000 kr. På lång sikt är statens totala intäkt beräknad till 638 000 kr med ett spann på hela 5,8 milj. kr.

Individerna/hushållen

De 65 deltagarnas sammanlagda disponibla inkomst har på kort sikt förbättrats med drygt 1,3 milj. kr. I genomsnitt innebär det en förbättring på ca 20 700 kr per deltagare. Enbart 18 st. har sänkt sin disponibla inkomst, i en del fall beroende på att det ekonomiska bidraget sänkts medan i andra fall nettoinkomsten (åtminstone kortsiktigt) blivit lägre när man gått från sjukskrivning till ett arbete med lönebidrag.

Försäkringsgivarna

För de organisationer som tillhandahåller avtalsförsäkringar är intäkten för försäkringsgivarna på kort sikt 160 000 kr med ett spann på 15 000 kr. Upphovet till denna intäkt är givetvis att flera av deltagarna kommit i arbete efter att ha lämnat projektet.

Kostnader

Projektets kostnad för de 65 personer som ingår i utvärderingen har varit 3 738 000 kr inklusive och 2 990 000 kr exklusive indirekta skatter⁷. Utslaget per deltagare motsvarar det en kostnad, exklusive indirekta skatter, på cirka 46 000 kr. Av denna kostnad står kommunerna, landsting, försäkringskassan och arbetsförmedlingen för 25 procent vardera. Sammanställningen finns redovisad i tabell 4.

⁷ Det samhällsekonomiska värdet/påverkan på BNP beräknas inklusive indirekta skatter.

Lönsamhet

I tabell 5 redovisas en sammanställning över projektets lönsamhet för samhället som helhet samt för kommunen, landstinget, arbetsförmedlingen, försäkringskassan samt staten totalt. Lönsamheten redovisas såväl ut ett kortsiktigt som ett långsiktigt perspektiv. Dessutom redovisas, där det är relevant⁸, payoff-tiden. Med payoff-tid avses efter hur lång tid åtgärdskostnaden är ”betald” i form av ökad intäkt.

Samhället som helhet

Lönsamheten för samhället som helhet beräknad som payoff-tid ger ett utfall på 20 månader, eller ett år och åtta månader. Detta ska tolkas som att den kostnad som de 65 deltagarna genererat är återbetalade till samhället (i form av ökad produktion och minskad real resursförbrukning) efter drygt ett år⁹.

Vad gäller den kortsiktiga lönsamheten, dvs. skillnaden mellan intäkter och kostnader under en 12-månaders period efter projektavslut jämfört med en lika lång period i föreläget, är den negativ för samhället och utgör – 1 439 000 kr. Den långsiktiga lönsamheten, beräknad på en prognos gjord fram till förväntad pensionsålder, är dock positiv och utgör cirka 31 milj. kr.

Skälet till det kraftigt positiva utfallet är dels att projektkostnaden ses som en engångskostnad, dels att många av deltagarna är unga och därmed har många år kvar till pensionsåldern. Det allra viktigaste skälet är dock, givetvis, att så pass många kommit in i mer eller mindre produktivt arbete i kombination med minskade behov av offentliga vård- omsorgsresurser.

Skillnaden i utfall är stort och varierar mellan 1,9 milj.kr och – 619 000 kr. Utslaget per deltagare är den genomsnittliga lönsamheten för samhället cirka 476 000 kr.

Kommunen och landstinget

Återbetalningstiden för kommunen är nio månader, medan den för landstinget är 88 månader, dvs. längre än sju år.

För kommunen är lönsamheten positiv på kort sikt, 238 000 kr, medan utfallet för landstinget är negativt på kort sikt, - 645 000 kr. På lång sikt är intäkten dock positiv för både kommunen och för landstinget; cirka 12,6 respektive 2 milj. kr. Utslaget per deltagare är den genomsnittliga lönsamheten för kommunsektorn cirka 194 000 kr.

Staten

För den statliga sektorn uppvisar delsektorerna olika lönsamhet. Arbetsförmedlingen som står för lönebidragen har en negativ lönsamhet på såväl kort som lång sikt, medan försäkringskassan har ett kortsiktigt underskott på cirka 0,5 milj. kr och en långsiktig lönsamhet på nästan 11 milj.kr. Återbetalningstiden för försäkringskassan är 37 månader, eller drygt tre år.

För staten totalt kan inte payoff-tiden beräknas beroende på att staten kortsiktigt uppvisar en negativ intäkt. Den negativa lönsamheten är givetvis främst kopplad till de lönebidrag som utbetalats till den grupp deltagare som kommit in i en lönebidragsanställning. Som påpekats ovan genererar dock denna grupp även stora intäkter för staten i form av sociala avgifter och indirekta skatter vilket innebär att den långsiktiga lönsamheten visar ett mindre underskott än den kortsiktiga.

⁸ Beräkningen är enbart relevant om den kortsiktiga intäkten är positiv.

⁹ $3\,738\,000 / 2\,298\,000 = 20$ månader

Detaljerad information om utvärderingens samhällsekonomiska utfall finns att tillgå i de olika tabeller som finns redovisade i rapportens bilaga, sid. 13 ff.

Rapporten är sammanställd av payoff.nu

Claes Malmquist

claes@payoff.nu

Sven Vikberg

sven@payoff.nu

Linus - ett projekt inom Samordningsförbundet i Motala/Vadstena

Syftet med Team Linus är att erbjuda personer med behov av samordnad rehabilitering en individuell handlingsplan med samhällets samlade kompetenser, insatser och lösningar.

Mål och förväntat resultat är ökade möjligheter till egenförsörjning och/eller ökad livskvalitet.

Den enskilde blir aktuell genom att remiss skrivs från annan rehabiliteringsaktör hos huvudmännen, arbetsförmedlingen, socialtjänsten, försäkringskassan, vårdcentral eller psykiatrisk öppenvård. Den enskilde ger sitt samtycke till att uppgifter hämtas in och att samarbetet är öppet mellan samverkande parter.

Inkomna remisser fördelas i Team Linus, vilket innebär att någon i teamet är kontaktperson och sammanhållande länk i planeringen. Sammanställning av aktuella kontakter och uppgifter som påverkar rehabiliteringen och tidigare insatser utgör bakgrunden till den handlingsplan som upprättas tillsammans med den enskilde. Principen blir "ett steg i taget" där det övergripande målet alltid är att pröva förutsättningarna till egen försörjning, även om det är på lång sikt.

Kompetensen i teamet är socialsekreterare, handläggare från försäkringskassan och arbetsförmedlingen, sjukgymnast och resursperson från psykiatrin. Vårdcentralens rehab.samordnare ingår i arbetsmetoden och fungerar som länk mot vården. Teamet har även tillgång till fördjupade bedömningar av arbetsterapeut och sjukgymnast.

Team Linus startade hösten 2005 och tog emot sina första remisser i oktober samma år. Det pågår en kontinuerlig process i teamet med att förbättra struktur och samordning av insatser, en process som inte varit enkel då huvudmännens ordinarie verksamhet i många avseende har ett "stuprörstänk" i sina rehabiliteringsinsatser.

Ärendeflödet har sedan start varit förhållandevis jämt, även om teamet över tid haft olika förutsättningar att ta sig an inkomna remisser. Rutinerna har förändrats/förbättrats vilket innebär att väntetiden för en första kontakt och inledande samtal idag är mindre än en månad. Däremot kan insatstiden fortfarande vara lång ibland, speciellt då problematiken är komplex och det finns många aktörer involverade i ordinarie verksamhet i förhållande till den enskilde.

Från start och till dagens datum har teamet tagit emot 304 remisser, varav drygt 100 är att betrakta som aktuella i nuläget. Under verksamhetsåret 2007 avslutades 110 ärenden, varav drygt 30 personer gick mot arbete eller studier, 44 personer hade sociala och/eller medicinska behoven som utgjorde ett arbetshinder övriga 36 avslutades av andra orsaker.

Urvalet till den samhällsekonomiska analysen gjordes på följande sätt. Samtliga personer som haft sin huvudsakliga insatstid under verksamhetsåret 2006 oavsett resultat vid avslut togs med, vilket blev 65 personer. De som inte togs med i undersökningen var personer som aldrig blev aktuella för insatser, förhållandena hade ändrats efter att remissen skrivits (ex. flyttat, aktuella för vård, kom ej).

Prognos ur ett långsiktigt perspektiv. Det är många som avslutas i Team Linus där deras livssituation inte handlar om att de kommit till lönearbete. Många har däremot förutsättningar att komma i lönearbete under skyddade former om deras behov av medicinska och/eller social insatser kan tillgodoses, en process som ibland är lång och med många bakslag både för den enskilde och omgivningen. Det är lätt att bli betraktad som "hopplös".

Prognosen för de som idag har kommit ut i arbete är i regel god under förutsättning att samhället accepterar att många inte kommer att kunna komma ut på öppna marknaden utan någon

ekonomisk stödform kopplat till sin anställning. Prognosen för de enskilda måste också kopplas till en prognos om hur samhället förhåller sig till att ta tillvara dessa personers arbetsutbud, om man ser det som lönsamt eller om man bedömer att det är enklare att bidra med försörjning genom bidrag.

Kontinuerlig uppföljning och utvärdering känns angeläget för att följa utvecklingen.

- Dels ur ett metod- och resursperspektiv, är det samhällsekonomiskt lönsamt att arbeta med personer som har behov av samordnade insatser och står långt från arbetsmarknaden?

- Dels för att följa enskilda personer över tid i teamets arbete.

Det finns därför ett intresse att följa upp hur dessa 65 personer som ingått i utvärderingen har det om några år. Det finns också ett intresse att göra en motsvarande utvärdering av personer som är aktuella för insatser i Team Linus under 2008 och titta på deras livssituation exempelvis 2010.

Madeleine Öberg

Samordnare

Motala/Vadstena samordningsförbund

Tabellbilaga

Tabell 2. Intäkter på kort och lång sikt för samhället som helhet samt för olika sektorer i samhället

	Intäkt, kort sikt	Högsta/lägsta värde kort sikt	Intäkt, lång sikt	Högsta/lägsta värde lång sikt
Samhället som helhet	2 298 000 kr	213 000/ -88 000 kr	34 671 000 kr	3 628 000/ - 815 000 kr
Kommunen	985 000 kr	108 000/ -80 000 kr	13 356 000 kr	1 905 000/ - 607 000 kr
Landstinget	102 000 kr	126 000/ - 69 000 kr	2 769 000 kr	2 147 000/ - 926 000 kr
Arbetsförmedlingen	- 1 596 000 kr	125 000/ - 222 000 kr	- 18 694 000 kr	2 367 000/ - 3 791 000 kr
Försäkringskassan	242 000 kr	172 000/ -160 000 kr	10 988 000 kr	3 103 000/ - 1 604 000 kr
Övrig stat	1 078 000 kr	96 000/ - 18 000 kr		
Staten totalt	- 275 000 kr	167 000/ -162 000 kr	638 000 kr	2 970 000/ - 2 799 000 kr
Individerna/hushållen	1 347 000 kr	137 000/ - 91 000 kr		
Försäkringsgivare	160 000 kr	15 000/ 0 kr		

Tabell 3. Intäkter på kort sikt uppdelade i finansiella och reala effekter för kommun och landsting

	Intäkt, kort sikt	Högsta/lägsta värde, kort sikt	Medelvärde, kort sikt
Kommunen, varav	985 000 kr	108 000/ -80 000 kr	15 154 kr
bistånd	282 000 kr	70 000/ - 73 000 kr	4 341 kr
skatt	404 000 kr	45 000/ - 30 000 kr	6 215 kr
realt	299 000 kr	35 000/ - 10 000 kr	4 598 kr
Landstinget, varav	102 000 kr	126 000/ - 69 000 kr	1 574 kr
skatt	176 000 kr	20 000/ - 13 000 kr	2 705 kr
realt	- 74 000 kr	109 000/ - 72 000 kr	- 1 131 kr

Tabell 4. Kostnader för projektets genomförande uppdelat på samhället som helhet samt på berörda aktörer

	Kostnader
Samhället	3 738 000 kr
Kommunerna ¹⁰	748 000 kr
Landstinget	748 000 kr
Försäkringskassan	748 000 kr
Arbetsförmedlingen	748 000 kr
Staten, totalt	1 495 000 kr

Tabell 5. Lönsamhet på kort och lång sikt för samhället som helhet samt för olika sektorer i samhället.

	Lönsamhet, kort sikt	Högsta/lägsta värde kort sikt	Payoff-tid	Lönsamhet, lång sikt	Högsta/lägsta värde lång sikt
Samhället som helhet	- 1 439 000 kr	156 000/ - 145 000 kr	20 månader	30 934 000 kr	3 571 000/ - 873 000 kr
Kommunen	238 000 kr	96 000/ - 91 000 kr	9 månader	12 609 000 kr	1 893 000/ - 619 000 kr
Landstinget	- 645 000 kr	115 000/ - 81 000 kr	88 månader	2 022 000 kr	2 135 000/ - 938 000 kr
Af	- 2 343 000 kr	114 000/ -119 000 kr	---	- 19 441 000 kr	2 367 000/ - 3 791 000 kr
Försäkringskassan	- 506 000 kr	161 000/ - 171 000 kr	37 månader	10 988 000 kr	310 000/ - 1 604 000 kr
Staten totalt	- 1 770 000 kr	145 000/ - 185 000 kr	---	- 857 000 kr	2 947 000/ - 2 822 000 kr

¹⁰ Varav Motala kommun står för 598 000 kr och Vadstena kommun för 149 500 kr